

TÜHJAJUTUTANTS

Naistetants

Rahvatantsu ainetel seadnud Ö. Kukk ja U. Toomi, Paadremaal 1948. a.

Taktimõõt $3/4$.

Iseloomustus: Tants on koomilise iseloomuga ja kujutab „uudiste“ levitamist. Ettekanne on ilmekam, kui riietatakse vanainimeslikult: võimalikult pikka maani ulatuv seelik, seljas jakk ja peas rätt, mis on otsapidi seotud sõlme lõua all.

Ka tantsuline liikumine peab olema usutavalt vanainimeslik. Selleks tuleb ülakeha hoida kogu tantsu kestel pisut ettepoole küürus ja koogutada kaasa iga takti I osal sooritatava rõhksammu juures. Samuti koogutatakse igal kaheksandal ning kuueteistkümnendal taktil tehtava kahe rõhksammu juures. Käed hoitakse ühendatult umbes vöökoha kõrgusel.

Märkus: Kogu tants sooritatakse labajalavalsi sammudega (sammu kirjeldus lk. 20). Sammud tehakse täiel tallal, rõhutades iga takti I osa ja kaheksanda ning kuueteistkümnenda takti I ja II osa.

Osavõtjaid: Paarisarv naistantsijaid, sobiv arv 8. Tantsijad on järjekorras mõtteliselt nummerdatud 1–8-ni.

Lähteasend: Tantsijad seisavad tantsukoha külgedel: nr. 1, 3, 5 ja 7 tantsukoha vasakul küljel, nr-d 2, 4, 6 ja 8 tantsukoha paremal küljel.

I tuuri A-osa (taktid 1–16). „Kogunemine uudiste kuulamiseks“.

Tantsija nr. 1 tuleb kaheksa labajalavalsi sammuga tantsukohale (taktid 1–8). Jõudnud keset tantsukohta, jääb ta seisma ja vaatab ühe takti kestel vasakule, teisel taktil paremale (taktid 9–10). Nüüd vallandab käed ja, vaadates uuesti vasakule, teeb takti kestel vasaku käega kutsuva viipe (joonis

Joonis 285.

285) (takt 11). Seejärel vaatab paremale ja teeb parema käega kutsuva viipe (takt 12). Nüüd viipab ta veel kord vasakule ja seejärel ühendab käed uuesti vöökohal ning hakkab kohapeal tammuma (jääb ootama) (taktid 13–16).

I tuuri B-osa (taktid 1–16 ja 1–8). Vasakult tuleb kaheksa labajalavalsi sammuga tantsukohale tantsija nr. 2 (taktid 1–8). Ta hoiab käed ees vöökohal ja ülakeha ettepoole küürus. Jõudes esimese tantsija juurde, pöörduvad nad teineteisega rinnati nii, et ollakse küljega pealtvaatajate poole (joonis 286). Seejärel painutab esimene tantsija ülakeha ette ja viib pea teise tantsija

Joonis 286.

Joonis 287.

parema kõrva juurde nagu sosistaks talle midagi (takt 9). Järgmisel taktil (takt 10) viivad mõlemad tantsijad käed üles pea kohale ja kumbki ühendab oma käed pihkseongus (joonis 287), ning raputab neid kolm korda. Seejärel sosistab esimene tantsija teisele tantsijale vasakusse kõrva (takt 11) ja uuesti lüüakse käed ülal pea kohal kokku (takt 12). Nüüd sosistab esimene tantsija veel kaks korda järjest vahelduvalt kord ühte, kord teise kõrva (taktid 13—14). Järgmise takti kestel (takt 15) pistavad mõlemad üksmeelselt korraks ninad kokku ning seejärel pöörduvad seljati (takt 16).

Kumbki tantsija teeb ühe takti (takt 1) kestel käega kutsuva viipe, tantsija nr. 1 parema käega ja tantsija nr. 2 vasaku käega. Järgmisel taktil (takt 2) ühendatakse käed ees vöökohal ja koogetatakse ülakeha. Seejärel viibatakse uuesti (takt 3). Nüüd pöördatakse esipoolega pealtvaatajate poole ning tamudes paigal, jäädakse ootama (taktid 4—8).

I tuuri C-osa (taktid 9—16 ja 1—16). Kummaltki poolt tuleb uus tantsija kaheksa labajalavalsi sammuga tantsukohale (taktid 9—16). Jõudes keskelolijate juurde, pöörduvad viimased uustulnukatega rinnati ja kordavad sosistamisi (joonis 286), käte kokkulöömisi

(joonis 287) ning käeviipeid (joonis 285) nii, nagu see on kirjeldatud I tuuri B-osa taktidel 9—16 ja teist korda taktidel 1—8).

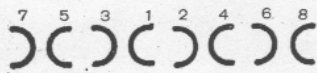
Viimase pöördega jäävad tantsijad nr. 1 ja nr. 3 esipoolega tantsukoha parema külje poole, nr. 2 ja nr. 4 aga tantsukoha vasaku külje poole.

I tuuri D-osa (taktid 1—16 ja 1—8). Kummaltki poolt tuleb uus tantsija kaheksa labajalavalsi sammuga tantsukohale (taktid 1—8). Jõudes keskelolijate juurde, pöörduvad viiru otstel olijad uustulnukatega rinnati, samuti pöörduvad üksteisega rinnati ka viiru keskel olevad tantsijad. Järgnevalt korratakse I tuuri B-osa tegevust nii, nagu see on kirjeldatud I tuuri B-osa taktidel 9—16 ja teist korda taktidel 1—8.

Viimase pöördega jäävad kolm tantsijat esipoolega tantsukoha vasaku külje poole ja teised kolm tantsijat tantsukoha parema külje poole.

Uute tantsijate kutsumiseks sooritavad kolm tantsijat korruga käeviipeid tantsukoha vasakule poole ja kolm tantsijat paremale poole.

I tuuri E-osa (taktid 9—16 ja 1—8). Kummaltki poolt tuleb veel uus tantsija kaheksa labajalavalsi sammuga tantsukohale (taktid 9—16). Jõudes laval olijate juurde, pöörduvad viiru otstel olijad uustulnukatega rinnati.

Joonis 288.

samuti pöörduvad keskelolevad tantsijad paariviisi rinnati (joonis 288). Järgnevalt korratakse I tuuri B-osa tegevust nii, nagu see on kirjeldatud I tuuri B-osa taktidel 9–16. I tuuri B-osa teist korda taktide 1–8 tegevust (viipeid) ei korrata.

Viimase pöördega jäävad kõik tantsijad esipoolega pealtvaatajate poole (joonis 289).

Joonis 289.

II tuuri A-osa (taktid 9–16). „Imestamine“.

Tantsijad löövad ühe takti (takt 9) kestel imestades oma käsi kokku järgmiselt: nr-d 7, 3, 2 ja 6, painutades ülakeha ette, löövad oma käed kokku all (joonis 290), kuna nr-d 5, 1, 4 ja 8 löövad püsti olles käed kokku oma pea

kohal (joonis 290). Koos hoitavaid käsi raputatakse kolm korda. Järgmisel taktil (takt 10) nr-d 7, 3, 2 ja 6 sirutavad end ja löövad käed kokku pea kohal. Nr-d 5, 1, 4 ja 8 aga painutavad ülakeha ette ja löövad käed kokku all. Ulalkirjeldatud kahe takti (taktide 9–10) tegevust korratakse veel kolm korda (taktid 11–16).

Viimase takti kestel ülakeha ette ei painutata ega viida ka käsi üles. Selle asemel tantsijad nr-d 1, 2, 7 ja 8 liiguvad veidi ette, moodustades kaks kaarekujulist rühma (joonised 291 ja 292).

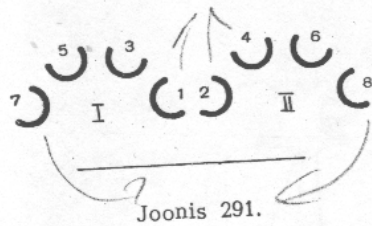
II tuuri B-osa (taktid 1–8). „Vihastamine“.

Esimesel taktil painutatakse ülakeha ette ja lähendatakse pead üksteisele. Teisel taktil sirutatakse ja I rühm, pöördudes veidi paremale, raputab ähvardavalt vasakut rusikat tantsukoha vasakule poole (joonis 293), kuna II rühm, pöördudes veidi vasakule, raputab paremat rusikat tantsukoha paremale poole.

Eelnenud kahe takti tegevust korratakse veel kolm korda (taktid 3–8), kuid selle erinevusega, et teisel korral I rühm raputab paremat rusikat tantsukoha paremale poole ja II rühm vasakut rusikat tantsukoha vasakule poole. Kolmandal korral pöörduetakse nii, nagu

Joonis 290.

Joonis 291.

esimesel korral ja neljandal nii nagu teisel korral.

II tuuri C-osa (taktid 9—16). Tantsijad liiguvad kaheksa labajalavalssi sammuga ühisele suurele ringjoonele. Selleks tõmbuvad keskel olevad tantsijad tagasi, kuna otstel olijad liiguvad kaares ette. Vastavalt liikumisele harvenevad teised tantsijad nii, et viimase takti lõppedes oleksid kõik ringjoonel esipoolega ringi keskme poole. Liikumist alustatakse vasaku jalaga ja käed hoitakse seejuures ees vöökohal.

III tuur (taktid 1—8). „Uudiste ühine arutelu“.

Tantsijad astuvad vasaku jalaga sammu ringi keskme poole ja, painutades ülakeha ette, lähendavad pead üksteisele ning sosistavad kuuldavalt esimese takti kestel. Teisel taktil tõmmatakse jälg tagasi ja, sirutades ülakeha, lüüakse käed pea kohal kokku ning raputatakse neid. Kolmandal taktil astutakse parema jalaga ringi keskme poole ja, painutades ülakeha ette, sosistatakse jälle kuuldavalt, kuna neljandal taktil tõmmatakse jälg tagasi ja,

sirutudes ning asetades käed puusale, vaadatakse paariviisi teineteisele otsa, vangutades seejuures pead.

Kolmanda tuuri tegevust korratakse (taktid 5—8), kuid nüüd astutakse ette esimesel korral parema jalaga ja peavangutamise juures pöörduetakse teise paarilise poole. Osa lõppedes asuvad paarilised kodarjoonele rinnati ja võtavad valsivõtte.

IV tuur (taktid 9—16). „Rõõm uudistest ja üksteise nägemisest“.

Tantsitakse kaheksa takti kestel labajalavalssi. Iga takti kestel pöörduetakse pool ringi päripäeva, liikudes seejuures esimese nelja takti (taktid 9—12) kestel mööda ringjoont vastu päeva. Tantsimisel hoitakse valsivõttes olevad käed sirged ja keha kүүrus. Tantsimisel tuleb vältida kallutusi ja üles-alla kiikumisi.

13. taktist alates liigub pealtvaatajate poolt vaadates tagumine paar labajalavalssi tantsides rööbiti lava tagumise küljega. Teised paarid järgnevad sellele paarile. Viimase takti lõppedes peavad kõik tantsijad jõudma ühisele sirgjoonele. Paarilised, jäädes seisma rinnati (joonis 294), vallandavad valsivõtte ja ühendavad oma käed ees vöökohal.

V tuur (taktid 1—8). „Et sa kellelegi ei räägi“.

Esimesel taktil painutavad tantsijad ülakeha ette. Seejuures asetavad esi-

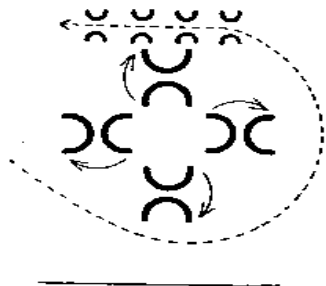
Joonis 292.

Joonis 293.

poolega pealtvaatajate poole olevad tantsijad parema käe oma parema kõrva juurde ja tõmbavad rätik kõrva juurde eemale. Seljaga pealtvaatajate poole olevad tantsijad lähendavad oma pea vastastantsija parema kõrva juurde, nagu sõistaks temale midagi. Teisel taktil tõmmatakse pea tagasi ja esipoolega pealtvaatajate poole olevad tantsijad asetavad käe jälle ette vöökohale ning jäävad kummargile. Need tantsijad aga, kes sosistasid kõrva, ähvardavad vastasolevat tantsijat parema käe nimetissõrmega.

Belnenud kahe takti tegevust korratakse (taktid 3—4), kuid nüüd sosistavad need tantsijad, kes on esipoolega pealtvaatajate poole. Sosistatakse vastasolevale vasakusse kõrva ja ähvardatakse vasaku käe nimetissõrmega.

Joonis 294.

Järgneva nelja takti (taktid 5—8) tegevus on analoogiline esimese nelja taktiga.

Viimasel taktil enam ei ähvardata. Selle asemel need tantsijad, kes on seljaga pealtvaatajate poole, liiguvad oma vastasoleva tantsija vasakule küljele. Tuuri lõppedes asuvad kõik tantsijad ühes viirus, esipoolega pealtvaatajate poole.

VI tuur (taktid 9—16 ja kaks korda 1—16). „Hüvastijätmine“.

Pealtvaatajate poolt vaadates viiru parempoolses otsas olev tantsija liigub ühe takti (takt 9) kestel oma paremal küljel oleva tantsija ette, jäädes temaga rinnati. Ühendades paremad käed teineteisega tereseongus, raputavad nad järgmisel taktil ühendatud käsi ülles alla kolm korda. Käeraputuse ajal nõtkutakse kergelt põlvist. 11. taktil astub seljaga pealtvaatajate poole olev tantsija külgepidi vasakule järgmise tantsija ette, ühendab sellega parema käe tereseongus ning raputab ühendatud käsi 12. taktil kolm korda. 13. taktil liigub pealtvaatajate poole olev tantsija külgepidi vasakule, samal ajal alustab liikumist parempoolses viiru otsast järgmine tantsija jne. Nii järgneb neile iga nelja takti tagant viiru otsast järgmine tantsija.

Samal ajal, kui viiru otsast tulijad järjekorras edasi lähevad, koogutavad

viirus olijad endid taktis ja tammuvad
ühelt jalalt teisele.

Need, kes jõuavad vasakpoolse viiru
otsa, lahkuvad pärast hüvastijätku va-

sakule, ainult viimane tantsija lahkub
paremale. Seejuures vaatab ta vahete-
vahel üle parema õla taha ja raputab
pead.

Tühjajututants

A. Sahvi järgi J. Jürvetsoni raamatust „Eesti valsid viiulile“

MM ♩ = umbes 120

Klaverile sdn. E. Aarne

The musical score is written for piano in G major and 2/4 time. It consists of 16 measures. The notation is as follows:

- Measures 1-4: Treble clef has a melody of quarter notes (G4, A4, B4, C5) and eighth notes (D5, E5, F5, G5). Bass clef has a bass line of quarter notes (G2, F2, E2, D2) and eighth notes (C2, B1, A1, G1). Measure 4 ends with a fermata over the treble staff.
- Measures 5-8: Treble clef continues the melody. Bass clef continues the bass line. Measure 8 ends with a double bar line.
- Measures 9-12: Treble clef continues the melody. Bass clef continues the bass line. Measure 9 starts with a *mp* dynamic. Measure 10 has a *cresc.* marking. Measure 12 ends with a double bar line.
- Measures 13-16: Treble clef continues the melody. Bass clef continues the bass line. Measure 13 starts with a *f* dynamic. Measure 16 ends with a double bar line.